

Projeto:	14-11-2018	Sig. z:	10501
Ime in priimek:		Prii:	
430-25/2018-10		Vred:	

Številka: EG-6347/2014-146, NP, DB
Datum: 13.11.2018

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Celje, Glavni trg 1, 3000 Celje, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11-Odl.US, 90/12, 111/13 in 32/16; v nadaljevanju: ZVKD-1), na zahtevo Občine Laško, Mestna ulica 2, 3270 Laško, v zadevi izdaje kulturnovarstvenih pogojev naslednje

KULTURNOVARSTVENE POGOJE

I. Investitor mora za sanacijo ostankov baročnega dvorca v območju kartuzije Jurklošter, parcelna št. 1/1, 1/3 k.o. Jurklošter, kar predstavlja poseg v območje kulturnega spomenika **Jurklošter – Samostan (EŠD 206)**, izpolniti naslednje kulturnovarstvene pogoje:

1. Poseg v kulturni spomenik mora biti v ravnovesju z oceno varnosti in minimalnim posegom, ki še zagotavlja varnost in trdnost objekta ter najmanj poškoduje originalno substanco objekta in pripadajočih arheoloških ostalin v zemeljskih plasteh.
2. Ostanki baročnega dvorca se ohranjajo in vzdržujejo kot ruševina. Nadzidava ali rušenje delov objekta nista sprejemljiva.
3. Originalno stavbno substanco je potrebno v največji možni meri sanirati in ne nadomeščati z novo. Razgradnja in ponovno sestavljanje originalne substance je dovoljena le pogojno, kadar to zahteva posebna narava materialov ali konstrukcij, in kadar konservacija ni mogoča ali je celo škodljiva.
4. Razpadajoči deli zidu dvorca se po predhodnem čiščenju in izpiranju sanirajo iz obstoječega kamena - enak način zidave in fugiranja.
5. Zaključni deli zidov dvorca se zaključijo v obliki ruševine z betonsko kapo; v katerega je vmešan grobo zrnat pesek.
6. Vzorec fugiranja in izvedbe zaključne krone zidov mora pred nadaljnjim izvajanjem potrditi odgovorni konservator pristojne enote ZVKDS, OE Celje.
7. Posegi pod koto »o« brez predhodnih arheoloških raziskav niso dovoljeni.
8. V primeru, da se bo tekom del izkazalo, da je potrebno zidove sanirati tudi pod koto »o« (sanacija temeljev zidov), bo obseg predhodnih arheoloških raziskav določen v dopolnitvi kulturnovarstvenih pogojev. V tem primeru bo potrebno pridobiti tudi kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline, ki ga izda Ministrstvo za kulturo RS.
9. **Za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja v skladu z 28. in 30. členom ZVKD-1 je potrebno priložiti projektno dokumentacijo, ki jo za pridobitev projektnega soglasja predpisujejo predpisi, ki urejajo graditev.**

II. Skladno z 21. točko 84. člena ZVKD-1 Zavod opravlja strokovni nadzor nad posegi v dediščino, zato je potrebno Zavod pisno obvestiti o dinamiki del vsaj 5 delovnih dni pred pričetkom del.

III. Kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti.

IV. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

Prvi odstavek 28. člena ZVKD-1 določa, da je za posege v spomenik treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje. To je treba pridobiti tudi za posege v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za posege v registrirano nepremično dediščino, če to obveznost določa prostorski akt. Po 29. členu ZVKD-1 je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja pridobiti kulturnovarstvene pogoje ZVKDS.

ZVKDS, Območna enota Celje, dne 19.10.2018 prejel zahtevo investitorja za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev za sanacijo ostankov baročnega dvorca v območju kartuzije Jurklošter, parcelna št. 1/1, 1/3 k.o. Jurklošter, kar predstavlja poseg v območje kulturnega spomenika **Jurklošter – Samostan (EŠD 206)**.

Iz investitorjeve zahteve izhaja, da namerava sanirati ostanke baročnega dvorca v območju kartuzije Jurklošter.

Ostanki baročno klasicističnega dvorca, ki je bil zgrajen leta 1796 na temeljih nekdanjih samostanskih poslopij, so v zelo slabem stanju, saj se po 2. svetovni vojni, ko je bil dvorec požgan, ni vzdrževal. Nekdanja stavba dvorca je imela tlorisno obliko črke L in se je s svojim zahodnim krilom naslanjala na samostansko cerkev, njen južni trakt pa je mejil na notranje dvorišče, ki se je na vzhodni strani prosto odpiralo do samostanskega obzidja. Na dvoriščni strani je oba trakta odpiral arkadni hodnik. O izgledu dvorca pričajo le stare fotografije.

Predvideni posegi so načrtovani v varovanem območju enote kulturnega spomenika, ki je v Registru kulturne dediščine pri Ministrstvu za kulturo vpisan kot **Jurklošter – Samostan (EŠD 206)** in je z *Odlokom o razglasitvi sakralnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena v Občini Laško, Ur.l. RS, št. 44/2006-1884, 2/2008-67*, razglašen za kulturni spomenik lokalnega pomena. Za območje velja Občinski podroben prostorski načrt (OPPN za območje kartuzije Jurklošter, Ur.l. RS, št 18/2011).

Območje kartuzije v Jurkloštru je določeno iz zgodovinskega, funkcionalnega, prostorskega in simbolnega vidika ter zajema skupino objektov z osrednjo cerkvijo sv. Mavricija, ostanke dvorca, objekt pristave, del obzidja med cerkvijo in pokopališčem, obrambni stolp ter kamniti most čez Gračnico. Objekt Pristave, ki stoji na južnem delu varovanega območja, je profani objekt, ki je bil v zgrajen 18. stoletju kot pomožni gospodarski objekt baročnega dvorca in bil kasneje večkrat prenovljen. Objekt ima z ohranjeno arhitekturno maso, strešnim volumnom in posameznimi likovno-arhitekturnimi elementi pomembno vlogo v sooblikovanju spomeniške vrednosti varovanega območja.

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v spomenik se določijo v skladu z aktom o razglasitvi spomenika. V skladu s to določbo velja za kulturni spomenik **Jurklošter – Samostan (EŠD 206)**, varstveni režim, določen v *Odloku o razglasitvi sakralnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena v Občini Laško (Ur.l. RS, št. 44/2006-1884, 2/2008-67)* velja za območje kulturnega spomenika varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, krajinsko arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v substanco spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- prepoved vseh posegov v zemeljske plasti, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine (v primeru posegov so potrebne predhodne arheološke raziskave);
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in naštetih posameznih elementov te enote;

- znotraj območja je prepovedano postavljanje objektov trajnega ali začasnega značaja, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri pristojna enota zavoda;
- vsebina javnih prireditev se podreja in prilagodi značaju spomenika;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja tekočih ali trdnih odpadkov.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi ustrezne namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

Če je v aktu o razglasitvi nepremičnega spomenika, ki je začel veljati pred uveljavitvijo ZVKD-1 (Uradni list RS, št. 16/08) varstveni režim določen na način, iz katerega se ne da razbrati njegovega obsega, velja za posamezne spomenike in naselbinske spomenike varstveni režim (134. člen ZVKD-1):
»Varujejo se zunanje značilnosti kot so gabariti, zasnova pročelij, tlorisni razporedi, značilni naravni in umetni materiali ter konstrukcijske značilnosti, ustrezna namembnost, značilna pojavnost v prostoru, arheološke plasti in razmerje spomenika in posebej njegovo vplivno območje.«

Na območju predvidene izgradnje prizidka ob zahodni fasadi objekta Pristava so bile v letu 2013 izvedene arheološke raziskave – arheološka izkopavanja, ki so potrdila obstoj arhitekturnih ostankov, ki so bili odkriti v letu 2008 z georadarsko raziskavo (Mušič, B. in M. Mori, 2008, *Poročilo o georadarski raziskavi. Lokacija Kartuzija Jurklošter. V arhivu ZVKDS OE Celje*). Med arheološkimi izkopavanji so bili odkriti ostanki zidov, tlakov in odtočnih kanalov dvorca in samostana. Arheološke ostaline so ohranjene na globini od 0,10 do 1,20 m (Murko, M., M. Arh, 2013, *Poročilo o arheoloških izkopavanjih na območju predvidene gradnje zahodnega prizidka pristave v Jurkloštru. V arhivu ZVKDS OE Celje*.)

Peti in šesti odstavek 29. člena ZVKD-1 določata, da lahko ZVKDS s kulturnovarstvenimi pogoji kot pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja določi obveznost oprave predhodnih raziskav, če se upravičeno domneva, da je v nepremičnini, ki je predmet posegov, neodkrita dediščina, in grozi nevarnost za njeno poškodovanje ali uničenje. ZVKDS predhodnih arheoloških raziskav ni določil, ker posegi v zemeljske plasti niso načrtovani in tako posegi pod kot »o« s temi kulturnovarstvenimi pogoji niso dovoljeni. V primeru, da se bo tekom del izkazalo, da je potrebno zidove sanirati tudi pod koto »o« (sanacija temeljev zidov), bo obseg predhodnih arheoloških raziskav določen v dopolnitvi kulturnovarstvenih pogojev. V tem primeru bo potrebno pridobiti tudi kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline, ki ga izda Ministrstvo za kulturo RS.

ZVKDS je na podlagi vsega navedenega odločil, da je predlagani poseg investitorja mogoč v obsegu in na način, kot je določeno v izreku teh kulturnovarstvenih pogojev.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, mora najditelj/lastnik zemljišča/ drug stvarnopravni upravičenec na zemljišču ali njegov posestnik/ investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).

Investitor mora na izvedeno projektno dokumentacijo, ki upošteva pogoje te odločbe, v skladu z 28. členom ZVKD-1 pridobiti kulturnovarstveno soglasje. Zahtevi za izdajo soglasja mora priložiti projektno dokumentacijo, ki jo za pridobitev projektnega soglasja predpisujejo predpisi, ki urejajo graditev.

V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega soglasja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do pravnomočne odločitve o kulturnovarstvenem soglasju.

Stroški postopka:

Prvi odstavek 113. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 - UBP, 105/06, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) določa, da gredo stroški, ki nastanejo organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka, v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. Ker se ta odločba izdaja na zahtevo investitorja, je ZVKDS na podlagi navedenih določil odločil, da investitor sam krije svoje stroške postopka, stroški organa pa bremenijo ZVKDS.

Ta odločba je takse prosta (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 - UPB4 in 32/16; v nadaljevanju: ZUT).

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je v 15 dneh od dneva vročitve dovoljena pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kulturo. Pritožba se pošlje po pošti ali se vloži neposredno ali ustno na zapisnik na Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Metelkova 4, 1000 Ljubljana. Šteje se, da je pritožba vložena pravočasno, če je bila na naslov ZVKDS poslana zadnji dan roka s priporočeno pošto pošiljko. Pritožba je takse prosta (22. točka 28. člena ZUT).

Postopek vodila:

Nataša Podkrižnik, univ. dipl. um. zgod.,
kons. svetovalka

Danijela Brišnik, univ. dipl. arheol.
kons. svetnica

Vodja območne enote:

Danijela Brišnik, univ. dipl. arheol.

Vročiti:

- Investitorju – Občina Laško, Mestna ulica 2, 3270 Laško-investitor